

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

belső farkasutczában 81 szám alatt.

Megjelen e lap hetenkint négyszer u. m. vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton.

Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5

krajczár osztrák ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kölozsvár, február 18-kán 1862.

(D) A magas politika özönvizén hanykódó Nőé bérkájából mindegyre kirepül egy-egy galamb a nélkül azonban, hogy sikerülne visszahoznia a kibékülés olajágát azon újra alakulandó helyzet sorsa felett, mely miatt ez utóbbi pár évben a magyar kérdés neve alatt vajudtak.

A „Botschafter“, mely bécsi lap azon komoly czállal kezdé pályafutását, hogy az összes birodalom érdekeit a magyar királyság alapjogaival kiegyenlítse, s így Ausztria új alkotmányának, egy legalis és alkotmányügyi öszhangzatba hozatalával megszerze és biztosítva láthassa ezen új alkotmányosságának is valódi életét, legközelebből megint fölépített a magyar miniszterium teljes visszaállítását mellett, mint a mely egyedül lehet azon törvényes kulcs, mely a birodalom oly nehéz kérdésének nyitjára biztosan elvezet.

A mint lapunk mult vasárnapi számában a külföldi róvatban röviden közöltük, a „Botschafter“ a miniszterium és a megyék visszaállítását, s az országgyűlés egybehívását sürgeti; s okoskodása folytán míg egyrészt a magyar jogalapokra támaszkodik, más részről a miniszterium kötelességévé szabja, hogy az uralkodás és közös állam átmeneti szükségének illetékes fedezéséről addig is saját felelősségére gondoskodik, míg az országgyűlés, a rendes törvényhozás útján, egy magyar legitimitás biztosításáról, mint a birodalom közös szükségének közös hordozásáról kellő hazafisággal intézkedik.

A „Botschafter“ békekiindulási alapján semmit sem kíván a királyság alapjogaiból ignoráltatni; kívánja, hogy az ország minden kiegészítő részei a közös országgyűlésre meghívassanak, csak is Horvátországra nézve tesz annyi kivételt, hogy a két ország ügyének kiegyenlítése a két országgyűlés közös egyezkedése útján döntsék el. És így az említett lap e részben is a magyar felfogástól nem nagyon távozott el.

Sajnos azonban, hogy mindez csak a közvélemény alakulásának mozzanata, de azon közvéleményé, melynek még a döntőbb körökre kellő befolyást gyakorolnia nem sikerül; és ezen kegyes óhajások előterében áll még a „Donau Zeitung“ azon politikája, hogy ha a magyarok várnak, akár mire várnak, tehát várjanak az osztrákok is.

És úgy látszik a várás politikája kellemesnek tetszik, habár e politika folyását szaporítja az állam budgetjében a száz millió deficitet; s így maga a mit-nem-téves igen drágán lesz végre is megfizetve. De mégis csak ott áll az ember, hogy jobb mit sem tenni, mint rosszat tenni.

A hivatalos magyar lap bécsi levelezője nagyon vékony reményt nyújt a magyar miniszteriumhoz, s szintoly vékonyat a provisorium megszűntetéséhez. Felesleges tán pedig mondanunk, hogy a magyar felelős kormány óhajása mennyire nemzetünk szívében gyökerezik, s mennyire kevés viszhangra találunk azon nézetek, melyeket e részben az irodalom terén egy pár lap képvisel.

Mi valóban egy magyar miniszterium szerepét nagyon nehéznek látjuk most magunk is. De egy mérsékelt, népszerűséget nem vadászó, azonban a közvélemény által még sem gyűlölt egyénből alakulandó miniszterium, mely az ő törvényre és uralkodói ősi tekintélyre támaszkodva, egy politikai, mint a nemzetiségi túlsáoknak bátran elébe fogna állani, csakugyan a mi nézetünk szerint is legbiztosabb közvetítője lehetne az ország és birodalom érdekei öszhangzatba hozatalának.

Állítanék például a belügyminiszterium élére oly magyar tekintélyt, kit a kormány élén látni régebben is megszoktunk, bizonyosan a vármegyék engedelmességednek rendeleteinek azon fölvetés alapján, hogy azon miniszter felelős levén az ország képviselőtének, ennek lesz feladata megbírálni őt, s megbuktatni ha törvénytelen cselekedett; míg a cancellarii rendszerrel a kérdés megfordítva áll, s itt a megyék kénytelenek megküzdeni a harczt, hol pedig a nemzeti erő nyersebb tömege levén a tényező, az átmenti idők nehéz kérdéseinek gordiusi

esomóját mindig későbbiek a kedélyek erővel, karddal vágni szét, mint eszéyes és türelmes vitakodással feloldozgatni. De kisebb is a municipium hatásköre e részben a legbékésebb szándék mellett. Ő törvényt nem hozhat, tehát nem is alkudozhat; neki határozottan kell magát a haza törvényéhez teljes szigorral tartani; míg az országképviselőt változtathat a törvényen, tehát egyezkedhetik is. Ezen országgyűlés hatalmát egyedül a felelős miniszterium előlegezheti; állása függvény attól, hogy előintézkedései amottan jóváhagyassanak. Ezen felelősség létezése már feloldozza a megyei alkotmányos tisztegeket a közvetlen felelősségtől, s így az adminisztratio, ha a bizottmányok s választott tisztek kezébe rögtön vissza is adanék, nem hisszük, hogy a közgazgatás gépezete fennakadást szenvedne, miután a felelős miniszterium rendszabályainak ellenőrzésére nem a megyék, hanem egyenesen az országgyűlés van hivatva; a megyék ellentállási szerepe csak akkor kezdődne, ha a miniszterium a parlament szokott időbeni egybehívását elmellőzné, s így sértené az alkotmányt.

Látni való tehát, hogy itt a possibilitásra nézve igen lényeges különbség van a felelős miniszteri és cancellarii forma között. Ez utóbbi formán belül az uralkodás saját pártját állíthatja a dolog élére átmenti hidul, míg a parlament e pártot megbuktatván annak törvényszerűtlenebb intézkedéseit is megsemmisítheti.

Ugy látszik azonban, hogy e nézetek még nincsenek elfogadva, s hivatalos színezetű nyilatkozatok bővülést nyújtanak arra, hogy a provisorium el fog még jó darabig húzódni.

Ezen helyzet talán a vajadásnak egy újabb korszakát hozandja elő; mert mi legalább azt látjuk Magyarországot magatartásából, hogy azt csak a királyság szentesített jogainak alapján lehet önmaga által kormányozni, és e részben a kitarítás oly sajátosságát lehet ottan fölfedezni, mely nem enged a változó szelek és viharok játékaának s dühöngésének, erős levén arra, hogy mindent megbirjon. Éppen ezért mi azt hisszük, hogy a sikeres megoldás kulcsa csakugyan a körül lehet, hol a „Botschafter“ tapogatózik.

Magyarországot mind inkább kezdik ismerni Bécsben, s ennek következtetése talán azon szélcsend, mely az Ő Felsége távolléte alatt úgy megindult, eleven hírek forgószele után most oly tespedőleg fekszik a politikán. Részünkről is azt hisszük: jobb várva, jól megfontolva alaposan tenni, mint újabb kísérletek által fásztani uralkodást és nemzetet egyiránt. Mindenesetre megfontolandó az, hogy a magyar politikai logika csak a törvényességből tud kiindulni, s annak korlátai közt szeret mozogni. A törvényes formák határain belül aztán könnyen capacitálható a magyar nemzet azon közös kötelességekre nézve, melyeket a practica sanctio által magára vállalt, s melyeket az idők kívánatai szerint tovább fejleszteni bizonynyal kész leend.

A magyar-láposi ev. ref. népiskola építésére adakozásra felhívás. Febr. 9-n 1862. 48. sz. a egyh. gyűlés végzéséből.

Egy nemzet szellemi emelkedése annak életmágát, ellenben lassankénti szellemi törpülése, végenyészetének halál csiráját hordja méhében tagadhatatlanul. Vidékünk századok óta két testvérnemzet lakja, a magyar és román; s midőn egyfelől nagyra kell becsülnünk a testvér román nemzet legújabb időbeni ébredését, sőt szellemi emelkedését; másfelől megengednünk nem szabad a honi civilizatio e határpontján is — magyar nemzetiségünk szellemi törpülését; annyival inkább nem, amannak feláldozásával ennek elenyészését.

Templom és iskola, nemzeti életünk azon archimédési sarkpontjai, melyekhez ha megvetjük lábainkat, azonnal az emelkedés stadiumába lépünk, s gyermekeinkkel együtt, mint életrevaló nemzet, a világ-civilizatio centruma felé gravitálunk.

A volt absolut rendszer vidéktünk centrumában, helységünkben, az itt lakó magyar és román nép közös költségén nagyszertű emeletes iskolát építettek, s midőn készen volt, nagy sérelmünkre nem magyar-román,

hanem német-román iskolának keresztelték; a magyar nyelvet, magyar tanítókat és prof. vallás tanítását belőle kirekesztették, s oda erőszakolták, hogy ezen iskola közszükségei fedezetére, közszégi pénztárukból minden évben e mai napig 100 ft. o. é. fizetni kényszerítve vagyunk.

Alkotmányos életünk hajnalán fölébredvén benntünk azon gondolat, hogy a hol kötelezettség van, ott jogot is kell élvezni, nem kétkedünk egész bizalommal folyamodni e nagy nemzeti és vallásos sérelmünk orvoslásáért az illető világi és egyházi hivatalokhoz; de miután egyszerűen vizsztatásittatunk, eltört reményünk szárnya, nyitva maradt sebünk, s ma csak a vigasztal, hogy ezen iskola román testvéreink nemzeti litteraturája s civilizatiójának valódi emelttje lett.

Mindezekből látható, hogy mi magyarok saját magunkra hagyattunk, közös költségén épült köz nemzeti iskolánk, az igazságtalan erőszak által kizárattunk; sőt ezen iskola fentartására évenként fizetni kellett 100 ft. o. o. s más különbözle rovatok kényszerített fizetése által megszegő nyiteltünk.

Innen lett az, hogy nagyszerű és csinos külsejű templomunk, melyet egyházunk, ama hő buzgalmu Kádár Ferenc vezetése alatt oly gyorsan fölépített, egy évtizeden át pusztá Jéruzsálem s elleneink gúnytárgya vala, s közszégi iskolánk mind e mai napig egy ki-bedült oldallal, földbe sülyedt, sötét, füstös, romlott levegőjű szűk kamara, hol 40—50 fiu és leány gyermekeink alig lihegve kénytelenek állva hallgatni a rendes tanórákat.

Megvalljuk, sokáig télettségben esztünk — optimistáinkkal — a jobb jövődön; de midőn láttuk, hogy néptünk — mely vallását és nyelvét eddig bűn megőrzé — szegényleni kezd gúnyos nevekkel illetett templomába menni, s ősi magyar nyelvet idegen szavakkal vegyíti — föleszméltünk, s vidéktünk lelkes hőlgyeit id. gr. Teleki Domokosné, gróf Vass Albertné és id. Pataki Dánielné ő nsgaik vezetésével, 1860-dik év elején egy nöegyletbe öszehívtuk azért, hogy ezek lelkes közreműködésével megmentsük templomunkat, iskolánkat, s ezek által a magyar nemzeti szellem törpülését e vidéken is.

Igyekeztünk általás koronázta. Templomunk csinosan kimeszelve, talapzata faragott kövekkel kirakva, s 40 darab igen csinos ilőszékkel ellátva van már ma, szinte 1200 ft. o. é. kiadásaink után.

Azonban sok van még hátra, nincs templomunk méltóságának megfelelő imaszék és orgona, nincsenek illetékes barangjaink és nincs az, mi jelenleg legsürgősebb szükségünk, egy rectori lakkkal kapcsolatosan építendő fiu- és leány-iskola.

Mint eddig templomunk, úgy ez évben is iskolánk számára, lelkes nöegyletünk közreműködésével, táncszövelyeket valánk rendezendők; de a köz nemzeti gyász, mely kedves honunk politikai egén sötétlik, oly fájdalommal borítja el keblünket, hogy a legszentebb célért sem vagyunk képesek vigadni, még sirva vigadni sem.

Midőn tehát iskolánk építésére nézve ezen egyetlen jövedelemforrást is saját magunk zártuk el magunktól, nem maradt egyéb hátra, mint az, hogy Isten, a hon és a magyar nemzet szellemi emelkedése nevében, ezennel föl szólunk minden a két testvérhon kebelében élő valódi honfit és honleányt — minden vallás- és nemzet-különbség nélkül — a magyar-láposi ev. ref. iskola építésére adakozásra.

Adakozásgyűjtésre a pesti és budai, valamint minden vidéki jótékony nöegyletek lelkes tagjai; hazánk főbb birtokosai, lelkes hőlgyei, minden vallások tiszt. papjai s tanodák tanárai tisztelettel föl hívatnak.

Továbbá ezen ceikk átvételére, adakozásgyűjtésre, adakozók névjegyzéke s adományaik összege közlésére az Erdély s magyarbani minden tekintetes szerkesztőségek tisztelettel föl kéretnek. *)

A begyűlendő összegek magyar-láposi ev. ref. lelkes tiszt. Albisi Sámuel urhoz bérmentes vagy bérmentetlen levélben posta útján beküldendők. Utolsó postaállomás: Magyar-Lápos.

Iskolánk számára bejött eddigi adakozások: 1) A magas kir. helytartótanács 1859-ben utalványozott b. Wesselényi házassági dispensatio illetékét 300 ft. o. é. 2) Ugyan a m. k. helytartótanács Pataki Gyula dispensatio illetékét 50 ft. o. é. 3) Csönka Sámuel házassági dispensatio illetékét 20 ft. o. é. 4) 1861 jan. 18-án Rogozon Molnár Sándor birtokos urnál tartott barátságos estélyen, Újfalvi Sámuel indítványára a következők egyének adakoztak: Újfalvi Sámuel 5 ft. Móza Ferenc 1 ft. Fodor József 1 ft. Molnár Sándor 5 ft. Szász Dániel 1 ft. Kádár János 1 ft. Biró József 1 ft. Flór Adolf 1 ft. Kocsis Sándor 1 ft. Gúcze István 1 ft. Bernádi Dani 1 ft. Handsild György 5 ft. Kászoni Sándor 5 ft. Bányai Károly 1 ft. Kászoni Géza 1 ft. Szentimrei István 1 ft. Balog János 1 ft. Erős Márton 3 ft. Baló István 1 ft. Beregszászi Ferenc 2 ft. Biró Sándor 5 ft. o. é.

Biró Sándor,
főgondnok.Szepesi Elek,
e. jegyző.

Sz.-Udvarhely, február 14-kén.

E hó 8-n érkezett meg városunkba Udvarhelyszék főkirálybírói helyettese Lukács Gusztáv ur, a ki másnap

*) Mit részünkről teljes készséggel elfogadunk.

Szerk.

Bihari levelek.

rögtön a katonajonczozás előmunkálatait intézte el, kinevezvén és kikiáltván összeíró biztosoúl Medgyes Gábor, Balázs Antal, Konecsag Elek rend. alatti cs. hivatalnokokat, Szabó Gábor, Bonda János volt közigyűzőket és Bavants s Gerics Károly volt cs. hivatali díjnokokat. A szék tisztviselősege még nincs beállítva; de az állomások turesen nem maradnak. Lukács ur nem is siet a tisztsege kinevezésével, igen helyesen, hanem várakozik, míg az önként ajánlkozók-ból válogathat.

A város is f. hó 12-én megkapta a rendeletet, miszerint a lemondott tanács helyett egy újnak ideiglenes helyettesítés utján beállításával Lukács ur van kormánybiztosi minőségben megbízva. E leirat vétele után a képviselő bizottmány rögtön összegyűlt, és jegyzőkönyvileg óvást tett ezen eljárás ellen, mely megfosztja a várost azon ősi jogától, minél fogva tisztviselőit szabadon választhassa; s egyszerűs mindazokat, a kik vállalnák magukra a város igazgatását, a város jogait, önállósága, oszthatlan egysége, oklevelei, pénztára s általában minden fekvő és felkelhető javai érdekében szigorú felelősség alá helyezte. Végül meghatározta, hogy miután a jelen viszonyok között a képviselő testület meg nem felelhet a választó polgárság azon közbizalmának, mely esküvel köteleztetett a város közügyei fölötti intézkedés jogával ruházta vala föl, ennél fogva ezennel gyűléseit megszünteti mindaddig, míg azokat ismét megbízói akaratával és esküjével megegyeztetett módon és tereen folytathatja. De ezen kényszerítésből eredő és csak ideiglenes visszavonulását a képviselőségnek senki nem tekintheti lemondásnak; mivel a képviselőség csak is a honnan vette, oda is fogja annak idejében visszaadni megbízását, t. i. a városi közönség kezébe. E határozaton kívül a város levéltára és majorsági pénztára kezelésével továbbra is megbizza a képviselőség Török Lajost. Ezzel a képviselő bizottmány tagjai meleg kézszorítások között, és rövid időni viszontlátalkozás reményével vettek búcsút egymástól és a lelépett tanács tiszteltre méltó tagjaitól.

Elhagyván e szerint a köztanácskozás teremét, a levelezőnek is másféle hírekkel kell megtölteni leveleit. Meg is kezdem más tárgyú tudósításomat meg most.

A helybeli ref. tanodában az idei első félévi közvizsgák febr. 3-án kezdve bezárólag 8-ig kielégítő eredménnyel folytak le. A tanoda jelenlegi népessége következő: jogász 16, bölcsész 48, összesen felsőbb tudományok hallgató 64 ifju. A hat középtanodai osztályban van 218 növendék, és a négy elemi osztályban 184 gyermek. E szerint a tanulók összes száma 466.

A ref. leánynevelde félévi közvizsgája a városház nagy teremében e hó 10-én folyt le nagy számu hallgatóság jelenlétében. S bár mindmenny is az irigység és a szennyos rágalom: a köz próbatét meggyőzhetett minden elgúglatlant arról, hogy azon intézetben a tanítás nagyon alapos, a felügyelet gondos; s ezeknek eredménye: a növendékek előmenetele mind a szüléket, mind a hallgatóságot teljesleg kielégítette; szakértő, tekintélyes személyek pedig, a kik nagy városok hasonlították el ismeretese, oly méltányló elismeréseket nyilvánítottak ez intézet iránt, mely megpiríthatja azon sértett hűségű, ferde ítéletű kávé-nénikeket, a kik a közel multban nagy kedvtől találták ezen növendékről fitymálólág beszélgetni, s törekedtek az ezen intézet iránt általánosan nyilatkozó rokonszenvet lehűteni. Ha ő nagyságuk egy ily szervezett intézetben növekedtek volna: ma bizonyosan nemcsak élvezetét keresnének a pletykánál.

Fársángunk csak olyan, milyen most lehet. Nem tánczolunk, nem bálozzunk. A casino, a református tanodai hangászkar és a katolikus s református leányneveldek báljai ez idén mind elmaradnak; hanem e két utóbbi intézet javára bál helyett egy szavalattal összekapcsolandó zene-estélyt rendeznek néhány ügybarátok. Nem tudjuk: az ilyes műlévezetnek leszen-e itt a Hargita tövben kelendőse? Hideg ez az égjál nemes gyümölcs tenyésztésére! Vaczor terem oly fákon is, melyekről narancs körtvét kellene szedni. r. l. *)

Tasnád, febr. 5-én, 1862.

Társas életünkre nézve a béállott farsangi napok csaknem oly egyhangúak, mintha a nagybőjti napokat kellene töltenünk; táncvigalmak nem lesznek rendezve, kivéven a mesterlegények ugynevezett tarisnyás dalidőját; de hogy mégis össze ne penészedjék, utolsó garasunkat is lesz hová tenni. Balogh színtársulata hozzánk jöved Zilahról, s bár igen csehül állunk, de mégis azon reményünk van, hogy a művészet iránti régi jó lelkesedés nem leend elhamvadva városunk kebelében; na még a helybeli műkedvelő társulat is iparkodik több élvezetes órát nyújtani, csak az a sajnálatos, hogy nagyon szegények vagyunk női személyzet dolgában, mely körülmény igen megnehezíti egyelőre szabad mozgathatóságát, a jótékony célok hátrányára.

Zene-, ének- és szavallati estély is van tervben, ha nálunk ez is meghonosulhatna kevesebb személyzetben is, városunk és vidékünk egy új alkalmat nyerend bábizonyítani pártolási buzgalma a hazai jótékony célokak iránt.

Ma vette át a közigazgatást a kinevezett hivatali személyzet, főszolgabíró Buttyán Miklós birtokos, alszolgabírák Teleki Lajos és Alfai Sámuel volt cs. k. hivatalnokok. Alispánt még nem kaptak.

A közbizottság nálunk az alkotmányos tisztviselősege igazgatása alatt mondhatni igen jól állott; tudunkkal két büneset adta elő magát, rablás s gyilkosság, közelebből; de a tettesek befogattak, várván jutalmukat az igazság kezéből. Köszönet a már végkép lelépett alkotmányos tisztviselőinknek az erélyért és kitartó buzgalmukért, kik az utolsó perzig nem szüntek meg örököni e vidék élete és javai felett; nyerjenek jutalom nélküli hasznos szolgálatukért jutalmazó vizsgálatot öntudatukban és a jövőben.

r. l.

*) Ön egy a mult hó végén tett küldeményéről tesz említést. Tudatjuk, hogy azt nem vettük, a min igen csodálkozunk, hogy egy oly pontos levelező minket az ottani tisztsege lemondása körülményeiről nem értesített Szerk.

A belényesi járás, kebesdi közigyűzőségében egy különös esemény adta elő magát, mely az ottani román ajku nép alkotmányos gondolkodásáról tesz tanúságot. Ugyanis:

A volt alkotmányos idők alatt majd minden község lerázta nyakáról a reá erőszakolt s felsőbb helyről kinevezett községi bírót és jegyzőt; ez történt a kebesdi közigyűzőségben is a nép alkotmányos szabadságát felhasználva, volt bírót és jegyzőt letette oly egyének választott, kikben a közbizalom összpontosult. Most azonban a járási új tisztikar ezen népválasztotta egyéneket el akarván távolítani, a szakasz szolgabíró esküdtjével együtt, előleges hiras után, megjelent Kebeden s miután a bírót letette, helyébe más nevezvén ki, a nagyszámmal egybegyűlt népnek tudatá, hogy a volt jegyzőt, kit a nép hivatalából méltatlanul elmozdított, állásába ismét visszahelyezi. Erre a nép — a tanácskozó szoba egészen megtelven — hangos szavakkal kijelenté, hogy a ki annyi jogtalanságot s erőszakos huzavonást követett el az osztrák rendszer alatt köztőlük, azon egyén nekik nem kell, ők megvannak elégedve választott jegyzőjükkel s midőn a szolgabíró ezen érthető argumentumokat sem akarta figyelembe venni, a nép tetleg adta jelét ellenszenvének, mennyiben M. volt jegyzőt annyira összetették s tollázták, hogy ruha nélkül volt kénytelen elmenekülni. Eddig az esemény; a vizsgálat megkezdett a kezdeményezők ellen, de ki volt a kezdeményező? A tanács ebből az, hogy a nép, legyen az román, német, magyar vagy szláv, Magyarország határain belül, elveit, melyek az alkotmányos szabadság szeretetében gyökereznek, egyhamar, mint azt sokan hitték és hiszik jelenben is, föl nem adja.

Vannak mégis, kik e nép hitével, meggyőződésével s elveivel csak úgy lapda módjára játszanak: értem a magyar akademia palotájának ügyét. Fülhangzott a hazában: „a tudományak házat!” S e nép nem hagyta a nagy szavakat elhangzani, megértette, mit a költő egy ílelettel pillanatban gondolt: lelkesedve, hangyaszorgalommal hordta össze fillereit akkor, midőn nyelve, nemzetisége romokban hevert, midőn bontalan volt saját hazájában s lerakta azt legdrágább kincsét magában foglaló épülete elé — nemzetisége oltárára! S midőn a malum necessarium, a pénz együtt volt, fölkerde a „tudós társaság igazgató tanácsát, kezdjen az építéshez. Ő hozzá is kezdett, de — mint az európai diplomácia — előbb jegyzékváltáshoz, tervkészítéshez fogott; a tervek beérkeztek, a pályázók közt volt német, volt magyar. S mi örömmel mondtuk ki véleményünket, hogy nekünk is vannak építészaink, kik a nemzet várakozása s méltóságához képest majd méltó épületet emelnek, hova — mint a muzulman a proféta sírjához — elzarándokolhat a magyar bámolni a szépet, nagyot, látni a művészig készült „tudomány házat!” A bíráló háromtagú választmány azonban, talán hogy bennünket a zárandokolás fáradságától megkíméljen, azt mondá: „igaz, hogy a magyar építészek terve kitűnő, de ennek kivételéhez nincs elegendő pénzünk, tehát maradjunk a régi szokás, régi divat, az idegenek terve mellett! miért lennének jobbak apáinknál.”

De édes urak, ott a triumviratusban, mi nem mondtuk azt, hogy nincs pénzünk; ha kell még, belenyulunk a láda fiába s özszekeparunk, keresünk annyit, a mennyi a kitűnő ter. kivételéhez megkívántatik; de azt elvárjuk, hogy a tudományok háza, ha már a magyar verejtéken özszeeszerzett pénzen épül, magyar ember rakja le annak talpkövéit, magyar ember építse föl falát s magyar ember tegye föl arra a kalapot, a tetőt! Ennyit jogosan követelhetünk, mert így akarja azt a nemzet! Különbön aligha sokan nem leszünk, kik fillereinket vissza követeljük. ...

Szomorú idöket élünk, ha néha — nem saját jó kedvünk, de embertársaink fölségelése végett — mulatni vágyunk, ezen kis örömet is megirigylja a sors. Így történt velünk; a mult bétén ugyanis a várad-olaszi reform. templom tornya építése költségeink fedezésé tekintetéből dalidő rendezett az illető egyház pénztárnoka, s mikor a jó zene s jó ellátás mellett — a napi gondokat némileg felejtve — már kedvre meglelt a vendégsereg, megkondultak a vészharangok, rémes nyelven hirdette, hogy „tíz van!” Ezen szomorú esemény szétirásztá a mulatókat, leégett egy asztalos mesternek a háza, ki szinte részt vett a dalidóban. ... Öröm és fájdalom, így váltják most egymást.

Időjárásunk — mint a nagy német kérdés — se nagyon hideg, se nagyon meleg.

B. ... L. ...

Bukarest, február 10-én, 1862

Hogy az itteni dolgok mennyire figyelemtárgyat oda-haza is, bizonyítja az is, hogy a pesti „Concordia” román lap szerkesztősege az országgyűlés megnyitása alkalmával az itteni „Romanul” szerkesztősegehez íy tartalmazó táviratot küldött: „Pest, jan. 24. Üdvözlét nektek testvérek. Tudósítások a hétfőn és ma történt eseményekről.” Mire a „Romanul” így válaszolt: „Kétszáz földész a fejedelem és követek üdvözlésére akarván jöni, a kormány által meggátoltattak. Összeesapás történt. Egy alispánt erősen megvertek és sebesítettek. A reactio az országot fel akarta költöni. Az országgyűlést a fejedelem megnyitotta és azt mondta: hogy Románia egy és osztatlan leendő örökre. Nagy taps a követek és nép részéről. Ő fensége gyalog ment a nép között s éljennel fogadtatott. A minisztereket kigúnyolták. A librikövetek és katonaság éljenzetettek. Testvérek, bármilyen törénjék, bigyjtétek erősen, hogy a román nemzetnek nagy jövője van!”

Igy a „Romanul.” Most már vegyük elő a conservatív „Unirát” és lássuk mit mond ez is azon összeittöközéstől. A legszomorubb hír, a mit regisztrálnunk kell ez: mintegy négy száz jalomiczai és busevi lakos fölfegyverkezvén be akart jöni Bukurestbe, hogy jan. 24-kén a bojároknak karacsont csináljon. Notara alispán rendeletet kapott, hogy megakadályoztassa e bejövételt; de csak 10 darabontja volt s ezek sem teljesítették kötelességüket, s így a nép

dühének áldoztatja lett. Csendörök és katonák küldettek a helyszínére. Ime a demagógok forradalmi és lázító tetteinek eredménye. Aztán meg mondja valaki, hogy ezen emberek nem vért szomjuzhatnak és nem a baza végrömlására törnek. — Ezekből látható, hogy a pártok egymásra vetik a vizeslepedőt, s mind a kettő abban találja időtöltését, hogy egymást mentől ítízatosabban befektítse a világ előtt. A diadal azonban ezuttal a conservatívoké, belőlük alakult meg az új miniszterium a következőleg: Katarzsiu elnök s belügy. Moruzzi moldovai-pénztügy. Brailloju igazságtügy. Bals moldovai, kultus. Gyika János moldovai, hadügy. Arsaki külügy. Valeanu ellenőr.

Maga Bukurest is e napokban az országból kapott rémbírek, parasztlázadások által annyira izgatott volt, miszerint a miniszterium célszertűnek tartotta kiáltványt bocsátani ki a kedélyek megnyugtására, biztosítván a közönséget, hogy a kormány oly helyzetben van, miszerint képes bármily mozgalmat elfojtani. Sokan vannak azon nézetben a conservatívok közül, hogy ha a kormány egy néhány daco-románistát elcsipetne, a nyugalom a kedélyekben azonnal helyreállna. Nem itt ám a baj oka; a szegény pör-nép nemsokat törődne a Daco-Románival, csak a görög haszonbérők körmei közül kiszabadítottatnék, s ezzel aztán a daco-románistáknak is kiesnek kezeikből a bojárok ellen annyiszor használt nemtelen fegyver. Aztán abba a nagy manióba még másnak is lenne beleszólása.

A trónbeszéd rövid foglalata ez: Üdvözlí a követeket, tudatja, hogy a magas porta és a biztosító hatalmak beleegyeztek az unioba. A jelen országgyűlés feladata leendő az egyesített szilárdító törvényeket hozni. A közigazgatás minden ágait újja szervezni, urbéri, sajító, vasut, ipar, kereskedelmi, községi sat. törvényeket hozni, szóval az ország belügyeivel foglalkozni. A hadügyről egyetlen szóval sem emlékezik. Általában igen békés szellemben van írva; szerzőjének Katardzsint a miniszterelnököt tartják. A liberalisták szerették volna, ha egy kissé harciasabb lett volna, de a conservatívok tökéletesen kielégíti. Általános hit, hogy az új miniszterium nemsokára véget vetend a pártok közt közelebb kifejelett botrányos polemikának, mi az undorodásig elmérgesedett. A „Kr. Zeitung” bukuresti levelezője panaszkodik, hogy itt a francziák a hivatalok s közigazgatás minden ágazataiban elszaporodtak, pedig ez nagyon természetes. Az unio a franczia fegyverek győzelmének következménye. Idegen szakértők egy még kezdő államban nélkülözhetlenek, s hogy a románok a szomszédokat mellőzve ahöz folyamodnak, kinek eddig mindent köszönhetnek, ez nézetem szerint panasz tárgya nem lehet. r. l.

VII-dik Közlemény *).

Az erdélyi muzeum egylet pénztárába befizetett alapítványokról és részvényekről.

A) Urbéri papirban: Báro Bornemisza Pál örökse 1000 ft. Csizsér Antal örökse 200 ft. Sófálvi Sándor építész ur 100 ft. B. Bánffy Elek ur 100 ft. Zeyk József ur 500 ft. Zeyk Sándor ur 500 ft. Csiki Alajos ur 100 ft. Thoroczky Sándor ur 100 ft. Bodola Zsigmond és neje 10 évi részvényekbe 100 ft. Kereskedő Papp János ur 100 ft. Demjén László ur 100 ft. Gróf Bethlen Hyppolyta 3 nga. 500 ft. Nalácz Farkasné urasszony részv. 10 évre 50 ft. Barcsay Miklós ur 10 évi részvényben 50 ft. Duma László ur 10 évi részvényben 50 ft. Zudor Dénes ur 10 évi részvényben 50 ft. Szilágyi Sándor ur 10 évi részvényben 50 ft.

B) Azon részvényesek, kik részvényeiket 1860-ra és 1861-re befizették: (folytatás.) Gámán Zsigmond 10 ft. Szakács Mózes 10 ft. Szakács Károly 10 ft. Sz. udvarhelyi timár czéh 20 ft. Sz. udvarhelyi szijgyártó czéh 4 ft. Sz. udvarhelyi Csia Ljos 2 ft. Szalldobos községe 4 ft. Közép ajta községe 20 ft. Vargyas községe 20 ft. Zathureczky László 10 ft. Dr. Otobán Nándor 10 ft. Fülel Boda Károly 10 ft. Csiki István 10 ft. Apolczán Miklós 10 ft. Dergán József 10 ft. Balázs Isván 10 ft. Kovács Elek 10 ft. Szabeni Ferencz 10 ft. Keresztész Márton 10 ft. Fő t. György István 10 ft. Hunyadi Ferencz 10 ft. Sándor József 10 ft. Báro Apor Zoltán 10 ft. Scholcz Antal 10 ft. Végh Mihály 10 ft. 50 kr. Grün Salamon 10 ft. Fazakas József 10 ft. Csatt Lajos 10 ft. Lázár József 10 ft. Pintye József 10 ft. Gerendy István 10 ft. Id. Istvánfy Pál 20 ft. Ifj. Istvánfy Pál 10 ft. Dr. Pfenningsdorf Antal 10 ft. Fekete Mihály (szerkesztő) 10 ft. Jancsó Lajos 10 ft. Szkalia József 10 ft. Varga János 10 ft. Szögényi Zsigmond 10 ft. Boez Samu 10 ft. 50 kr. Halmágyi Sándor 10 ft. Hegyessy József 10 ft. Özv. Báro Bánffy Ferenczné 10 ft. Lengyel István 10 ft. Szigethy József 10 ft. Meiszter János 10 ft. Thuróczy Pál 10 ft. Vajna István 10 ft. Kovács Domokos 10 ft. Kovács Dániel 10 ft. Ferenczy József 20 ft. Kovács Samu 10 ft. Dr. Rainer Zsigmond 10 ft. Daniel János 10 ft. Várady Károly 10 ft. Zängerl Károly 10 ft. Keresztész Jakab 10 ft. Merzinán Nikola 10 ft. Kenyeres Károly 20 ft. Dr. Gajzagó László 10 ft. Ruzicska Albert 10 ft. Forray Ferencz 10 ft. 50 kr. Ladányi Sándor 10 ft. 50 kr. Tanfer Károly 10 ft. Szász Domokos 10 ft. Ifj. Grois Gusztáv 10 ft. Kuöpfler Károly 10 ft. Haray Viktor 10 ft. Pintye Soma 10 ft. Cserey Farkas 10 ft. Istvánfy József 10 ft. Horváth Ákos 10 ft. Juho Ferencz 10 ft. Hory Farkas 10 ft. Bányai Pál 10 ft. Dr. Szabó István 20 ft. Veress Lajos 10 ft. Prof. Molnár József 10 ft. 50 kr. László Ignác 10 ft. 50 kr. Vessely Károly 10 ft. Dávid Antal 10 ft. Sopkészh Henrich 10 ft. Gr. Lázár József 10 ft. Bodó Dávid 10 ft. Rácz József 10 ft. Kis Károly 10 ft. Boér János 10 ft. Sz. udvarhelyi csizmadia czéh 10 ft. Sz. udvarhelyi asztalos czéh 4 ft. Bartha Gergely 10 ft. Jakabbázi Zsigmond 10 ft. Papp János 10 ft. Hauchárd József 10 ft. Lányi Károly 10 ft. Özv. Zeyk Jánosné 20 ft. Körtvefai Molnár József 10 ft. Id. Jeney József 10 ft.

C) Egyszer mindenkorra adtak: Gál György (Thoroczkyról) 5 ft. „Egy hazafi” név alatt 5 ft. König

*) Az előbbi közlemények láthatók: a „Kolozsvári Közlöny” 1860. évi 14. 17. 77. 79. 80. 81. 93. és 1861-dik évi 88. 130. vala mint a „Korunk” 1861-diki 116. s azutáni számaiban.

Károly 5 ft. Nyerges Ferencz 10 ft. Vizi András 1 ft. Nagy Ignác 5 ft. Büntner József 2 ft. Szakányi Vilma 1 ft. V. talyos György pap 1 ft. Mártonfy János 5 ft. Baigi Lajos 2 ft. 10 kr. Nyiri János 2 ft. Kovács Károly 10 ft. Ferenczy János 1 ft. Repcsik János 5 ft. László Samu 2 ft. Baló József 2 ft. Vályi Zsigmond 2 ft. Veress József 1 ft. Madarasz András 1 ft. Tiszt. Horváth Cyril ur 60 ft. Sz. ndvarhelyi lakatos czéh 4 ft. Segesvári gymnasium 10 ft. Lengyel József 10 ft. Varga István 10 ft. Hanchard Lajos 10 ft. B. Szentkereszty Lina 10 ft. Pávai V. Elek 10 ft. Jeney Károly 10 ft. T. Gáthi Gábor 20 ft. Pálffy Mihály 7 ft. 80 kr. Hancz Pál 5 ft. 25 kr. Comanu Constantin 5 ft. Filep Sándor 2 ft. Herberth Péter 1 ft. Sümeghi István 1 ft. Fogarasi Irené 7 ft. Balázs Károly 2 ft. Inceze Ferencz 5 ft. Gombos György 21 ft. Miklós Zsigmond 2 ft. Veress Elek 2 ft. Vida Dániel 10 ft. Blöni Samu 2 ft. Virág Károly 1 ft. Orbán Miklós 3 ft. Viski László 3 ft. Zöld János 1 ft. Szentkirályi Gábor 60 ft.

D) Azon részvényesek, kik 1862-re fizettek: Baró Apor Zoltán 5 fr. Knöpfler Károly 5 fr. Juhó Ferencz 5 fr. N. bacsoni Inceze Mihály 5 fr. 25 kr. Sáni László tanár 5 fr. 25 kr. Szabó Károly m. k. tárnok 5 fr. Tiszt. Horváth Pius 5 fr. Boér János 5 fr. Tompos József 5 fr. Tiszt. Végh József 5 fr. Dr. Kolozsvári János 5 fr. Babb János 5 fr. Stögér Béla 5 fr. Beregszászi Ferencz 5 fr. Gyarmathy János 5 fr. Peiellé Ottó 5 fr. Dr. Fenregger Károly 5 fr. Dr. Bartha János 5 fr. Id. Voith Jakab 5 fr. Ifj. Voith Jakab 5 fr. Kiss Sámuel 5 fr. Söváradi Biró Miklós 5 fr. Tiszt. Berzay Elek 5 fr. Tiszt. Cserkúti József 5 fr. Tiszt. Terémi László 5 fr. Makoldi Sámuel 5 fr. Botár Ferencz 5 fr. Pávai V. Elek 5 fr. Id. Jeney József 5 fr. Fazakas József 5 fr. Gerendy István 5 fr. Baró Bánffy Ferencz 5 fr. Id. Baranyai Pál 5 fr. 25 kr. Tiszt. Fekete János 5 fr. 25 kr. Dr. Máiszner János 5 fr. Matusik Nép. János 5 fr. Pálffy Antal 5 fr. 25 kr. Gr. Bethlen Hermína 5 fr. T. Való Mihály 5 fr. T. Raffay Nép. János 5 fr. Leményi Ferencz 5 fr. Majer János (Budáról) 5 fr. Czeck Kálmán 5 fr. Kapronczay Dániel 5 fr. Ungvári György 5 fr. Tiszt. Rejtői Antal 5 fr. Özv. Zeyk Jánosné 10 fr. Középső Voith Jakab 5 fr. Voith János 5 fr. Flott Ede 5 fr. Szilágyi Sándor tanár 5 fr. Csaplár Benedek 5 fr. Horváth Ferencz 5 fr. Váló József 5 fr. Id. Szarvady Károly 5 fr. Kiss Lajos Lajos 5 fr. Jeney Károly 5 fr.

E) Azon részvényesek, kik 10 évre fizettek: Balogh Sándor 40 fr. Másvilági Izák 40 fr. Nádassy István 52 fr. 50 kr. Thuri József 40 fr. Balogh Sándorné 40 fr. Harasztkeréki Ferenczy József 40 fr.

F) Alapítványt fizettek bé, kész pénzben: Beodrai gr. Karácsonyi Guidó 500 fr. A kolozsvári nemes csizmadia czéh 100 fr.

A közlőttekből látható: mily kevesen fizették még bé, a folyó évi részvényeket, következésképp, mily sokan vannak még hátralékban. Sőt nem csak ezen folyó, de még a múlt évről is sok hátralék van, minek, hitem szerint fő oka az: hogy a múlt és jelen évi nevezetes változások annyira igénybe vették hazánkfiainak figyelmét, hogy azok miatt, más később is teljesíthetőnek gondolt teendők háttérbe szorultak. Minthogy pedig muzeumelegyetünknek egyik fő életére az évi részvényekből veszi táplálékát, pénztárnoki kötelességemből kifolyólag, tisztelettel kérem az illetőket: méltos-tassanak mind a múlt, mind az évi részvényeknek békül-dése által előre eltávolítani azon gátokat, melyek egyelőre életpályamában, a pénzerő hiánya miatt időnként előállhat-nának. Kolozsvárt, februárius 16-kán 1862.

Bányai Vitalis m. k. muz. egyleti pénztárnok.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A Királyhágón inneni megyéknek az új ideiglenes rendszabályok szerinti szervezése nem remélt gyorsasággal halad elő. Mint értesítünk, a napokban a bírósági hivatal-nokok is általában minden megyére nézve a főkörmányszék által kinevezettek.

— Jobbágy Károly szép reményű fiatal festésznök jobb létre szenderült.

— A mint halljuk azon egyéniség, ki Háromszéken alkirálybírószágra vállalkozott, de szélhűdés miatt hirtelen meghalt, Henter Sándor volt.

— „Román nagyhatalmi kedv” ezen czim alatt a „Vaterland” egy közleményt hoz, mely Erdélyre nézve némi fontossággal bír. Irja ugyanis az említett lap, hogy a Törökország és Ausztria közt hét év előtt kötött kereskedelmi szerződés, néhány hó múlva végét éri, s most tárgyalások folynak ezen szerződés megújítására. A porta kész a bécsi kabinet ajánlataiba egyezni, ellenben a „román uralkodók” a mint a „Vaterland” kifejezi, némi nehézségeket találnak; s azon megjegyzést teszi, hogy a portának nincs joga magára a Romániát érdeklő pontokra nézve szerződni, s követeli, hogy e részen Ausztria vele egyezkedjék. Sem a porta, sem Ausztria abba nem elegendik. Amde Románia sem veszi tréfára a dolgot. Beleakad az egyezmény azon pontjába, mely szerint az erdélyi jubászoknak joguk van temérdek juhnyá-jat hajtatni be telelni Moldovába. Ezen egyezmény semmis-nek tekintik, s az időnyre nem engedi meg az erdélyi juh-nyájak ottani telelését. Így értesít a lap, s tehát e viszál-yak is keresik levét Erdély nyelendi, a mi most annál ter-hesebb, mert az idén széna termés gyöngye, és havasi oláhaik legnagyobb része, kik „mócz” név alatt ismerete-sek, éppen a juhtenyésztés oly nagy mérvben üzemésből él-nek, melynek a havasi széna termelés teljességgel meg nem felel. Tehát az önálló Románia, legelőbb is a románoknak adja a gyilkodófelet.

— Egy gyergyó szent-miklósi levélből, mely f. hó 6-ról kelt, azon szomorú értesítést merítjük, hogy Al-faluban alig két hó lefolyta alatt 28 gyújtási eset fordult elő; az összes kárt hivatalos felvétel szerint a „szolgabírói hiva-tal” 86,000 frtra becsülte. Egy este két gyermek ment az utcán. Ezek meglátták egy mást a földön guggolva, lámpá-val a kezében, tüzet szítva egy csúrnél. A két gyermek oda-menén, kérdezték: mit csinál. Tüzet láttam itt, felelé a másik, s el akarom oltani. De a nagyobbik fiú (boltos inas)

a már harapózni kezdő tüzet eloltván, a gyermeket el akarta fogni, ez azonban elfutott. Amaz jelentette bátyjának B. J. úrnak, ez esetet, a ki odaménvén a gyermek atyja házához, az ottbott levő fiú kérdőre vették s az bevallotta a gyújtást; elfogtatván, még egy megelémedett oláh emberbe vallott, ki is be van fogva. Mikó Mihály alispán maga folytatja az in-vestigatiót. A gyermek már 8 gyújtást bevallott és a hely színére menvén, mindenütt megmutat-ta hol gyújtott; tulajdon nagyapját is felgyuj-totta, hogy nem adott lépényt; a gyermek Borros Antal fia, 11 éves, kivallotta, hogy az oláh, Marián György tanította, és fizetett is neki a gyújtás-ért, az oláh tagadja; a gyermek szülőit is a gyújtásban ré-szeseknek vallotta; eddig 9 egyén van befogva. A hova a gyermeket és Mariánt bezárták, az első éjjel a velők szem-ben levő csúrt meggyújtották, de a tüzet észrevevén, min-den kár nélkül eloltották. Mind a 9 egyén külön van és így vallatják.

— Komárommegyében, mint az „Alföld” értesít, az egyik járásbíró körlevélben tudósítja a közönséget, hogy bi-zonyos B. ... nevű egyén a magyarországi nemze-tiségekről egy könyvet szándékszik nyomtatni Lipcsében 60,000 példányban, s ezen könyvre különösen a nem-magyar nemzetségekről előfizetési izek keringnek. Az előjárósá-gok e körlevélben felszólítanak, hogy minden ily előfizetési izet foglaljanak le és szolgáltatassák az illető járásbíróhoz.

— A „Sürgöny”-nek írják Temesvárról f. hó 10-ről: A városi kapitányság már hét nap óta ásat, töltet a Majorok nevű külvárosban, hogy a kiáradt Temes pusztításaitól a vá-rost megóvassék. Tegnap a városi nekibúslt lakosság éjjel a vasúttűtést át akarja vágni, a mi katonaság kirendelése által gátoltatott meg. A Béga-csatorna is kiűtött, s elborítá a temesvári síkságot majdnem Verseczig.

— Svajczból egyik gyászír a másikat éri. A lavina-szakadások és a hegyekekről lezúgó vizárak borzasztó károkat okoznak s már sok embert ragadtak áldozatul.

— A prágai „Arkadia” czimű egyetl közlebb ren-de-zett kiállításában különféle magyar régiségek voltak láthatók, nevezetesen: I. Istvánnak egy kardja, sz. Erzsébet lámpája s Mátyás király olvasója és kézi lőszerei.

— A budai népszínháznál a napokban „Bukott kalan-dor” czimű darab — bukott meg.

— A híres amerikai sakkjátész Murphy beállott az unio hadsergébe.

— Budán közlebből 107 éves nő halt meg. Kopor-sóját 60 unokája kísérte.

— Kajdácson, Tolnamegyében — írják a M. S.-nak — Somogyi József f. hó 4-kén 62 éves édes anyját s utána öm-magát agyonlőtte. A 76 éves atya aligha túl fogja élni e megrendítő szerencsétlenséget, mely családját érte. Az anya-gyilkost f. hó 6-kán temették el, s mig ennek eltakarítására alig néhány ember jelent meg, a boldogtalan anyát roppant néptömeg kísérte az örök nyugalom helyére.

— Az „Idők Tanuja” bécsi levelezője írja: Biztos küt-főből irhatom, hogy Ő Felsőe Károlyi László alkanczellár fogadása alkalmával a magyar ügyekről rendkívüli belátással, mely s önálló tájékozottsággal hosz-szaszon beszélgetett.

— Körös-Bányáról írják, hogy az olasz szabadság-harczban hő halállal kimúlt T—i ezredes szegény özvegy anyja a kétségbeesés szélén állt, félve, hogy másik — most 20 éves — fiát be fogják sorozni. A báró Wenkheim család azonban a váltságdíj nagylelkűleg kifizette az ifiúért.

— Beke Ágost, Győr városának köztisztvisletben álló főbírája, folyó hó 6-án a tanácssteremben éppen egy ügyet fejezett be, midőn szédülésről panaszkodott s azt mondá, hogy őt aligha nem a szél akarja megútni; — mire fejét kezére támasztva, magát mindig rosszabbul kezdé érezni s egyszerre bal kezét leejt. — Minden orvosi segély daczára nem tért többé magához, s az orvosi tanácskozmány folytán az átvitel veszélyesnek találtatván, a törvényszéki tanács-te-remben lön betegágya felítve, hol még az nap este 9 óra tájban meghalt. — A megboldogult munkás és tevékeny életének 59-dik évében volt, s Győr városa átalánosban gyá-szolja benne a nagy tehetségl, igazságos és megveszteget-hetlen bíró. Hült tetemei folyó hó 9-dikén temették el.

Béke hamvaira! — „Gazdasági géptárlat” czim alatt Molnár Lajos tech-nikus előfizetést hirdet oly munkára, mely a hazánkban fel-karolt gépeket, azoknak megbírlásait, az azokkal való bá-násmódot tüztesen ismerteti. Oly vállalat ez, mely általában gazdasáztól élő hazánk figyelmét méltán vonja magára, s a gazdaközönség részvétét azon joggal igényli, a mely mérv-ben kezd földiparunk mellett a szaktudomány segítő szerepet vinni. Ezen munka szövege 4-edrétben 25 nyomott ívre fog terjedni, 240 gazdasági gépet s eszközöt magában foglaló gépabrosszal ellátva. Előfizetési ára 10 fr., bolti ára 16 fr. leend. Előfizetheti posta útján Lanffer és Stolp könyvkeres-kedésnél, s az előfizetési pénzek marciushó végéig bezá-rólóg beküldendők.

Hálás köszönet.

Gróf Teleki Polixena öz. gróf Kemény Miklósné ő nagysága közlebb Nagy-Enyedről 15 forintot kegyeskedett alólírtóhoz küldeni, a többek között ezen sorok kíséretében: „Ugy hallom, hogy a tiszteletes ur több hazai és vallásos ügynek előfizetője és illetőleg gyűjtője. Kérem fogadja el e csekélységet tölem és fordítsa azt a hova legjobbnak gon-dolja” sat.

En tíz pengőt a helybeli magyar dalárdának s illető-leg pénztárnokának Málnási Lajos úrnak adtam; értesemre esvén, hogy a dalárda egy zongorát akar venni, mit igen czélszerűnek tartok. Öt pengőt pedig visszaküldök Nagy-Enyedre azon jó igyekezeti szép reményű, de igen szegény sorsu bukaresti magyar növendék Szilágyi Károly részére, kiről az igazgató tanár ur mindig dicsekedőleg említszik hoz-zám írt leveleiben, de kit szegény szülői nem bírnak szinte semmivel segíteni. Isten áldja meg a nemes lelki grófnét e kegyes ajándokáért.

Bukurest, febr. 8. 1862.

Koos Ferencz, ref. lelkész.

POLITIKAI HIREK.

Francziaország. Páris, febr. 12. Slidell, a déli államok ügynöke nagyon meg van elégedve küldetése eredményével. A franczia kormány általában hajlandónak mutatkozott Dávis elnök javaslataira. Azonban megjegyzendő, hogy Dávis még nem kívánta a különsvetkezett államok-nak Francziaország részéről közvetlen elismerését. A Mexikó-ban beavatkozott hatalmak azon terve, mely szerint a gya-pottat a különsvetkezett államokból száraz úton Tampico-ba s más, európai csapatok által megszállott kikötőkbe ké-sztülnek szállítani, a washingtoni kormány részéről ellen-rendszabályokat idéz elő; s mint a „P. L.” párisi levelezője értesít, az egyesült államok kormánya egy hadjáratra készül, melylyel ama tervet meghínsítsa. — A császár tíres óráiban azzal foglalkozik, hogy a vontassóví ágynakban újabb javításokat fedezzen fel.

A „Köln. Ztg.” brüsseli levelezője azon reményre hi-szi magát jogosítva, hogy a velencei ügyben nemsokára bekövetkezendő alkudozástól küllött hírei valószínűsége-ről kezességet vállalni bátorokdjék. A római kérdés nemsokára ismét előtérbe lép, s az ultramontanizmusnak a törvényho-zó-testületre és államtanácsra gyakorolt nem csekély befolyá-sa daczára is, mindkét testület hangulatában jelentékeny válto-zás fog bekövetkezni. Azt is bizonyosnak tartják, hogy a császár nevében szólandó miniszterek nem fognak oly ked-vezőleg nyilatkozni a római kérdésben, mint a múlt évben. Lord Cowley legalább kormányához küldött sürgönyében ezt állítja. Hogy Napoleon herceg jelentékeny szerepet fog játszani az államtanácsban, az már jelentve volt. Az olasz tüntetéseket a taillériákban nem tekintik rossz szemmel, bár a „Patrie” és „Pays” ugyancsak duzzognak miattuk.

Ugyancsak a kölni lapnak írják Párisból, hogy Miksa főherceg a mexikói trónra lett kijelöltetése tárgyában, fran-czia diplomaták előtt oly mély belátást tanúsított nyilatko-zatok tett, hogy Napoleon császár, kitől az eszme száma-zott, rendkívül meg van elégedve választásával; ámbár igaz, hogy Ferencz József császár az egész tervnek nem barátja, mivel azon színe van, mintha a mexicói trón foglaló volna Velenceze árára.

Páris, febr. 13. A „Vaterl.” párisi levelezője írja: A német kérdés foglalkodtatni kezdi a franczia közönséget, s ha az ember figyelemmel olvassa az itteni lapokat, vala-mint a Frankfurtból és Berlinből jövő távirati sürgönyöket, lehetetlen észre nem venni rajtuk, hogy a kormánynak szán-déka kedvezőleg hangolni a közvéleményt a porosz politika iránt; s egyszersmind a lehetőség oda működni, hogy egy olaszországi háború esetében Ausztria porosz és német segítségre ne számíthasson. Ez a franczia politika veleje e kérdésekben. Az álcázott félhivatalos lapok, például a „Siecle” ma három idevonatkozó távirtyönt közöl, melyek mind Párisban kóhottak. Ezek szerint a német kérdés ki van tűzve; a nemzett Poroszország mellett van; Vilmos ki-rály semmit sem akar tudni Ausztria olaszországi bírtokai-nak biztosításáról; Berlinben hazafias lelkesültség uralkodik; porosz lapok szövetekezést kívánnak Francziaországgal stb. Levelezőnek úgy tetszik, hogy a franczia sajtónak ezen furfangosságai, mint időjelek, figyelmet érdemelnek.

Olaszország. Roma, febr. 9. A „Botschafter”-nek írják: Néhány nap óta két okmány jár itt kézzől kézzre; egyik a római lakosság tiltakozása Antouelli bíbornoknak a Lavalette jegyzékében említett azon mondata ellen, mintha a pápai uralom és Olaszország közt nem volna meg hasonlós. Ezen tiltakozásban különös hangnyomattal van kiemelve, hogy „minden olasz egyestl azon kívánatban, hogy a pápa világi hatalmát megszüntve, s Rómát Olaszország fővárosának lássa.” A másik okmány a romaiaknak Napoleon császárhoz intézett petíciója, melyben arra kéri a császárt, hogy vonja vissza csapatait Rómából s ne foszssa meg Olaszországot fővárosától. A kérvény oly szilárd, mondhatni fenyegető hangon van tartva, hogy valószínűleg nem csekély benyo-mást fog gyakorolni. Ezen két okmány alá gyűjtik most itt a nép között az aláírásokat, s a gyűjtés oly nagy sikerrel foly, hogy már eddigelő több ezren, azok közt több igen kitűnő egyéniségek irtak alá. Annak idejében minden ok-mányt sajtó útján szándékoznak közrebecsátani s ezen Euró-pával szemben teendő nyilatkozványból a római kérdés ked-vező fordulatát reménylik. Hogy Victor Emanuel kormánya ezen tüntetés színehezatalában nemcsak nem idegen, sőt éppen maga a főrendező, semmi kétséget nem szenved. Sőt arra is elég jel van, hogy e tüntetéseket maga a franczia kormány is helyesli és gyámolítja; midőn a franczia hely-őrség, mely ezelőtt minden tüntetést egész erőlylyel el tu-dott nyomni, most az előtte készülő nagyszéri nyilatkoz-válynak szándékosan szemet huny, s hagyja működni a tünt-etőket és vezetőit.

Rómában általános a hiedelem, hogy a francziák ki-vonulnak, vagy legalább is vegyes helyőrsége lesz az örök városnak. Higgadtabb gondolkodású emberek azt hiszik, hogy Francziaország mindenesetre oltalmazni fogja a pápa személyét a forradalom veszélyeitől. Egy előre erő-sítik a csendőri és katonai őrséget a színházakban, hogy a Lavalette tiszteletre szándékolt tüntetéseket akadályozzák. A pápa ugy látszik, el van készülve az eshetőségekre. Kö-zlebből így szólott egy bizalmas emberhez: „Ha távoz-nom kell, tudom, hogy hová menjek.” E szavak arra mu-tatnak, hogy a pápa azonnal elhagyná Rómát, mihelyt olasz csapatok vonulnának be.

Németország. Berlin, febr. 14. Ma kezdődött meg a kurhesseni kérdés tárgyalása a követek házában roppant hallgatóság jelenlétében. A tanácskozás alájául azon bizott-ság jelentése szolgált, mely e kérdésben javaslatkészítéssel volt megbízva. Legelőbb Twesten szólt. Pártolja a bi-zottság javaslatát s különös hangnyomattal jegyzi meg, hogy az 1848-ik év megsemmisítette a szövetségi illetékességét. A szövetségnek nincs joga egy biztosított alkotmányt meg-semmisíteni. A porosz kormányt illeti azon jogi és erkölcsi kötelesség, hogy Kurhessenben a jogszerű állapotot helyre-állítsa. Virchow egy óra hosszáig tartott beszédben fej-tegette a kurhesseni állapotokat s azok eredetét, s magya-rázta a német népképviseléség és a porosz kormány ez

ügyben kifejtett eddigi törekvéseit. Szó szerint a mai helyzet hasonlít az 1850-dikihez; a bregencei napon, ugymond, másodsor is tul vagyunk, ovakodunk kell egy második Olmütztől. (Czélzás az 1850-ki osztrák-porosz viszályra). A háznak nem kell ingerültséget és adómegtagadást kelteni Kurhessenben; fájdalom mindez már napi renden van ott, a mint erről szóló egy táviratgyűjteményből értesült (mely tegnapi számunkban közölve volt).

A febr. 15-i ülésben a bizottság javaslata 241 szavattal 58 ellen elfogadtatott.

A „Kreuztg.“ szerint az urak háza által kinevezett bizottság a minsterfelelősségről törvényjavaslatot, nyolcz szavattal négy ellen, még erősebb kifejezésű szerkezettel elfogadta.

A kurhesseni kérdéssel az angol sajtó is rokonszenven nyilatkozik. A „Morn. Post“ a kurhesseni nép jog- és rendszereit teljes mértékben méltányolja. Poroszországnak az 1850-ik évben tanúsított magatartása folytán, politikai és erkölcsi adósságot kell a hess nép irányában leróni. Ha ez adósságot le nem fizeti, Németország rokonszenve iránti minden igénye oda van. Mig Kurhessen alkotmányos jogai ismét visszaállítva nincsenek, nevelés dolog volna a német kormányok igazságosságáról és rendszeretéről beszélni. Emlé. kezünk, hogy egy osztrák diplomata, ki először Hesseknél, később Nápolyban képviselte az osztrák kormányt, maga bevallotta, hogy Olaszország déli tartományaiban semmivel sem talált nagyobb elnyomást és kiáltóbb igazságtalanságot, mint Kurhessenben.

Mexikó. Veracruz, jan. 9. A „Constitutionnel“-nek írják a francia sereg megérkezéséről: Folyó hó 7-kén érkezünk ide s ma reggel megkezdődött a hajóról kiszállás. Az egész hajóraj Sacrificios előtt borgonyoz mintegy mért-földnyire Veracruzról. Legelőbb is a Zuávok s a Brúat hajóhadnagy parancsnoksága alatti vetágyúttég szállítottak ki. Eddig ezek teszik az egyetlen csapatot, mely diadalmenet szerű bevonulást tartott Veracruzba. A spanyolok sorfalat képeztek a laktanyáig. A spanyolok nagy katonai hibát követtek el, hogy egyedül magok jöttek ide. Veracruz azonnal ostromzároltatott, s mivel a spanyolok magukra nem voltak elég erősek az ostromzást felbontani, a mexikoiaknak idejök volt, a várost a szó értelmében kiéhezteni. Egy tojás ára másfél frank s friss húst egyáltalában nem is lehet kapni sat.

Ujabbak. A birodalmi tanács alsóházának jobb oldala, mint a „P. L.“ írja, indítványozni készül a ház több heti elnapolását.

— A pápa beleegyezett, hogy a concordatum átvizsgálás alá vessék. A tárgyalások Bécsben fognak kezdődni, s a pápa részéről a nuncius s a bécsi érsek vannak kinevezve, hogy a császári kormánnyal szemben a szent szék érdekeit képviseljék. Ha itt sikerül az egyetértés, a tárgy Romában is újabb

tanácskozás alá vétetik, hol a bécsi kormánynak egy külön felhatalmazottja leendő. Mondják hogy az állam-miniszter erről rövid nap kimerítő előterjesztést teendő a birodalmi tanácsnak.

— Triesztből sürgönyzik febr. 16-ról: A Walesi herceg valószínűleg ma este fog elutazni Velenczébe vagy Polába, Ferdinánd Miksa főherceg kíséretében.

— Brüsszel, febr. 16. A mai „Indep.“ szerint a felirati bizottság Párisban, egy csomó kérdést vett be a javaslatba a külügyi politikát illetőleg, melyek egyike oda van irányozva, hogy azon egyezkedési javaslatról, melyet a kormány Thouvenel sürgönye következtében Róma s Olaszország kiegészítését illetőleg előterjeszteni kész, értesüljenek.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Februar 19-kén: Nemzeti kölcsön 84.50. 5% Metalliques 70.30. Bank-részvény 839.—. Hitel-részvény 199.20. Váltó Londonra 138.10. Ezüst 136.65. Arany 6.56.

Februar 17-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 71.20. Erdélyi 68.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

Sz. 131 1862 HIRDETMÉNY.

Sz. k. Erzsébethváros tanácsa által tudtul adatik mindenkinek, miszerint idevaló elhalálozott kereskedő Szenkovics Miklós hitelezői lehető kereseteinek békés kiegyenlítés utáni kielégítések mai napon a nevezett kereskedő árvaának gyámnoka Lukács Antal ur kérésére megengedtetett, és hogy ezen eljárásnak vezényletével Nuridsány Bogdán és Ötves János tanácsos urak bizattak meg, minek következtében minden hitelező urak ezennel fölszólíttatnak, hogy nevezett Szenkovics Miklós hagyatéka ellen bármely törvényes jognál fogva lehető követeléseit, melyek hiteles okadatokkal bebizonyítandók, jövő április hó 10-éig a fenn megírt tanács biztosok előtt annyival inkább írásban jelentsék be, mivel a békés kiegyenlítés létrejöttével a kiegyenlítési tárgyalás alá vonatot jókból kiegyenlítésektől annyiban, a menyinyben keresetük záloglási joggal ellátva nincsen elesnek és a hagyaték a bejelentést elmulasztott hitelezők részéről igénybe veendő kötelezettségtől föl fog oldoztatni. Sz. kir. Erzsébethváros tanácsa 1862-ik év februar 11-én tartott üléséből.

Tan. sz. 217. 1862 HIRDETMÉNY.

Nemes N.-Enyed városának 1-ső házszám alatti piaci emeletes vendégfogadója idei Szentgyörgy napjától kezdőleg 3 = három egymásután folyó évekre 1862-ik év martius 24-én d. e. 9 órákor a Tanács termében nyilvános árverés mellett haszonbérbe fog adatni. A haszonbér tárgyai és föltételei a Tanács irodájában naponta megtekinthetők, melyre az árverezni kívánók a jelen haszonbéri 1301 osztrák forint 10 százalékjának, mint bánatpénznek előre leendő letétele mellett ezennel meghívtnak.

Nemes N.-Enyed városa Tanácsának 1862-ki februar 4-én tartott üléséből kiadta: Török József aljegyző.

618 1862 IDÉZÉS.

A kolozsvár sz. kir. városi törvényszékéről, a Hudicska Ferencz, Anna és János, jelen szám alá beadott kérvényük folytán közhírre tetetik, miképp kolozsvári származásu nagy koruvá vált testvérük Hudicska Károly Mihály, kinek 1836-tól fogva boltartózkodása tudva nincsen, oly figyelemzetéssel idéztetik, hogy ennek ezen lapban első megjelenésétől számítandó egy év alatt, 400 forint ezüstben, vagy 420 forint o. é. tevő örökleti tőkéjének és esetleges kamatjának kezéhez vétele végett, ezen törvényhatóság előtt jelenjék meg, vagy életben léte iránt e hatóságot értesítse; mert ellenkező esetben említett öröksége, melyre nézve gondnokul helybeli ügyvéd Csulak Dániel ur, ezennel kinevezetik: holtnak fog biróilag nyilváníttatni, s öröklése az illető örökösök között felosztatni.

Sz. kir. Kolozsvár városi törvényszékének 1862 januar 29-én tartott üléséből kiadta: Gothárd József főjegyző.

NEM HIVATALOS.

(490) Szabó Gergelynek a kolozsvári határon a Meleg-völgyben tagosítva levő 32 hold 1430 □ öl szántója, 26 hold 403 □ öl kaszálója, folyó év martius 5-én és 12-én a tanács-háznál a város gazdasági hivatal osztályában nyilvános árverés útján a többet ígérőnek el fog adatni.

A feltételek iránt előre értekezni lehet t. Antal Mihály városi törvényszéki ülnök ural.

(474) Kiadó szobák

a Fröhlich-ház 2-dik emeletében. Értekezhetni Demjén Lászlónál.

(475) Igen érdekes figyelmeztetés

A SELYEM-TERMELŐKNEZ.

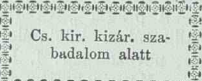
Alóliért értesíteni kívánom a t. cz. közönséget, hogy egy olasztársulat által selyem gubók beváltásával levén megbízva: az ezen évben termelendő NYERSGUBÓKAT méltányos árban, a legjobb minőségűek fontját egy új-frttal fizetve, beváltani hajlandó leszek. — Egyszersmind felkérem az illetőket, hogy az általam tett ajánlat mellett válnakozni akarók e részbeni szándékukat s a termelendő gubók hozzávetőleges mennyiségét nekem legfőlebb jövő maretius hó közepéig bérmentes levelekben tudatni sziveskedjenek, hogy magamat egyebekre nézve is, de különösen a megkívántat jóféle selyem hernyó-tojások mennyisége iránt, melyek latja 1 új frtjával „Juhászhoz“ címzett fűszer kereskedésben leszek kaphatók: idejekorán magamat tájékozhassam.

Kolozsvár ttt, febr. 8. 1862.

BARABÁS KÁROLY özvegye.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)

Leghíresebbnek bizonyult első rangu szabad pipere cikkek!

Cs. kir. kizár. szabadalom alatt

Dr. HARTUNG

Kir. porosz főorvosi jóváhagyással.

NÖVÉNY-HAJKENŐCSE, a hajnövelés újra ébresztésére s erősítésére.

Ára tégelyenként használati utasítással 55 ujkr. E növény-hajkenőcs hatályos tápláló nedvek s növény-anyagok öszszetételéből áll; az ehhez alkalmazott növények élőlvaszi disznóvénnyek, melyek, jónak bizonyult kivonatok s válogatott gyökerek által erősítve, az emberi szervezettel ide erejüket közlik Dr. Hartung növényhajkenőcsének használata által a fejbőrnek új erőteljes-állományt szereztek s a hajnövelés oly csodás módon élesztetik, hogy a friss növényre képesítve lesz.

Ezen tapasztalatok által jónak bizonyult, kitűnő sajátosságok mellett ára oly rendkívül olcsó, hogy a dr. Hartung-féle hajnövesztő-szerek teljes joggal mint e nemből a legjobb és legolcsóbbak méltán ajánlhatók. Csak arra méltóztassék a már előfordult utánzások miatt figyelni, hogy a tégelyek és palackok bepecsételve, s az üveg bebeléjegezve, és hogy a dr. Hartung-féle hajnövesztő-szerek a bel- és külföld minden városában csak az illető helyi lapok, s vidéki hírlapok által kitett raktárnok uraknál kaphatók valódi és mindig jó minőségben, úgy mint:

Kolozsvárt: Wolff J. és Khudy J. gyógyszer. Abrudbányán: Ferenczi Mihály; Beszterczén: Kelp Ferencz és Dietrich & Fleischer; Brassóban: Stenner F.; Déván: Büchler A. Enyeden: Bisztricsányi A.; Erzsébethvárosban: Schmidt A.; Hátzegen: Mátéfi Béla gyógyszer; Károly-Fejérvárt: Rusz János; Kézdi-Vásárhelyt: Hankó László; Köhölomban: Melas Ed. F. gyógyszer; Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Vándory & Brandsech; Segesvárt: Misselbacher fia és Teutsch; Sz.-Ujvárt: Placintár és fia gyógyszer. Szász-Régenben: Wachner Traugott; Szászsebesben: Weissörtel Ad. G.; Szebenben: Zöhrer J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton; Seps-Szentgyörgyön: Vitályos Béla; Sz.-Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer. Szeredában: Gózy A.; Sz.-Somlyón: Ruszka Ignác; Tasnádon: Szongott Jakab; Tordán: Velits G. és Wolff G. (487) 2/2 1862. (1-6)

(485) Birtok eladás.

Kolozsvártól mintegy 4 óra járásnyi távolságban fekvő Magyar-Nagy-Zsombor helységben, s annak határon, nemkülömben a Dali és Posai határon fekvő nemesi birtok, mely áll 3 3/4 ad hold udvartelekből, udvarház, istálló és gabonással; 98 hold szántóból, 73 hold kaszálóból és 246 hold erdőből, melyből 168 hold tökéletesen kinőtt erdő épületre használató fákából áll; ezen jöszághoz tartozik 3 koresma-jog és 4 szolgáló zsellér, egy fertály telek utáni havasi védelem és fűtőszalmal Valkón; ugy szintén helyett M.-Nagy-Zsomboron az Almás vízen egy jó állapotban levő 3 kövű lisztelő malom, mely jó jövedelmű — örök áron eladó; értekezhetni eziránt Kolozsvárt Korbuly Bogdán ur kereskedésében.

(365) (7-7)

A Triesti kir. szab. ügynevezett Azzienza assecuratrice

(az osztrák állam legrégibb ily nemű biztosító intézete 4 millió alaptőkével ezüstben) biztosít:

1. az emberi életre, még pedig egész vagy fél jutalék mellett, nyeremény osztalékkal, vagy kölcsön jogcímekkel;
 2. kiházasítási kiállításokat és későbbkori gondozást;
 3. bizonyos túlélési esetekben;
 4. bizonyos évenkénti jutalmakra határozott jövedelemre;
 5. tűz- és jég-károsodási esetekben.
- Magyar és német nyelven részletes tervrajz, ugy szintén mindennemű igényelhető felvilágosítás — kívánatra — mindenkinek készséggel szolgáltatnak. Levél által irányzott kérdésekre megfelelőleg válaszoltatnak. A tartományokba ügyvivők vannak felállítva. Erdélyre nézve központi ügyiroda van Kolozsvárt belső monostorutca óvárbá menő szegleten, az Apór-féle épületben 1-ső emelet 40-dik szám alatt.